

UZASADNIENIE

W dniu 31 grudnia 2015 roku powódka J. T. wniosła pozew, w którym domagała się unieważnienia przekazania majątku przez P. G. (1) na rzecz swojej byłej żony I. G.. W uzasadnieniu wskazała, że P. G. (1) dokonał zabójstwa jej matki i wystąpiła o zapłatę zadośćuczynienia w kwocie 300.000 zł i sprawa ta jest w toku. P. G. (1) przebywa w Areszcie Śledczym w Ł. i przed prokuratorem zeznał, że razem z żoną jest właścicielem mieszkania własnościowego oraz właścicielem samochodu C., zaś przed sądem zeznał, że jest po rozwodzie i nie ma już żadnego majątku. Zdaniem powódki P. G. (1) przekazał swojej byłej żonie cały majątek aby nie płacić zadośćuczynienia za zabójstwo jej matki. Matka była dla niej osobą bliską i nie może poradzić sobie z jej śmiercią, miała myśli samobójcze i przebywała na oddziale psychiatrycznym, a obecnie nadal jest jej ciężko, nie może się skupić i cały czas myśli o matce.

(pozew k.2-4)

Postanowieniem z dnia 13 stycznia 2016 roku powódka została zwolniona od kosztów sądowych i ustanowiono dla niej adwokata z urzędu.

(postanowienie k.23)

Pełnomocnik powódki sprecyzował powództwo oznaczając I. G. jako pozwaną i wniósł o uznanie za bezskuteczną w stosunku do powódki czynności prawnej w postaci podziału majątku polegającego na przyznaniu na rzecz pozwanej własności lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość nr 26 w budynku wielomieszkaniowym znajdującym się w Ł. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgą wieczystą Kw nr (...) oraz samochodu marki C., rok produkcji 2005, dokonanej mocą wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 14 października 2015 roku, sygn. akt XII C 575/15, w sprawie o rozwód między I. G. a P. G. (1) z pokrzywdzeniem powódki J. T., której przysługuje w stosunku do P. G. (1) wierzytelność o zadośćuczynienie dochodzona pozwem w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Łodzi, sygn. akt I C1573/15.

Nadto pełnomocnik wniósł o zabezpieczenie powództwa poprzez ustanowienie zakazu zbywania i obciążania lokalu oraz ustanowienie zakazu zbywania i obciążania samochodu marki C. i nakazanie wpisania w księdze wieczystej ostrzeżenia o orzeczonych zakazach zbywania i obciążania przedmiotowej nieruchomości.

W uzasadnieniu wskazano, że pozwem z dnia 21 września 2015 roku powódka wystąpiła przeciwko P. G. (1) o zapłatę kwoty 300. 000 zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć matki I. L.. Wyrokiem z dnia 18 stycznia 2016 roku Sąd Okręgowy w Łodzi uznał P. G. (1) za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu zabójstwa i wymierzył mu karę 25 lat pozbawienia wolności. W toku postępowania sądowego, w dniu 30 listopada 2015 roku, P. G. (1) oświadczył, iż doszło do rozwiązania jego związku małżeńskiego przez rozwód oraz że nie posiada już żadnego majątku, nie jest już współwłaścicielem w/w lokalu. Dłużnik P. G. (1) dokonując w toku postępowania rozwodowego podziału majątku poprzez przyznanie składników majątkowych na rzecz pozwanej I. G. skutkującego pozbawieniem się wszelkiego majątku działał z zamiarem pokrzywdzenia wierzyciela. Wobec dokonania przez dłużnika kwestionowanej pozwem czynności w chwili obecnej powódka pozbawiona została możliwości uzyskania zaspokojenia przysługującej jej w stosunku do dłużnika P. G. (1) wierzytelności w postaci roszczenia o zadośćuczynienie dochodzonego w postępowaniu prowadzonym przed Sądem Okręgowym w Łodzi, sygn. akt: I C 157/15. Z uwagi na związek małżeński pozwanej i dłużnika w niniejszej sprawie znajduje zastosowanie domniemanie przewidziane w art. 527 § 3 k.c., a nadto niezależnie od tego art. 528 k.c. gdyż świadomość pozwanej, co do tego, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela nie jest wymagana do uwzględnienia skargi paulińskiej, jeżeli czynność jest nieodpłatna.

(pismo procesowe k.32-40)

Postanowieniem z dnia 26 lutego 2016 roku Sąd udzielił zabezpieczenia przez:

1. ustanowienie zakazu zbywania i obciążania lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, położonego w Ł. przy ul. (...) lokal (...) o powierzchni 37,21 m² wraz z (...) części udziału w nieruchomości wspólnej (KW (...)), który stanowi prawo użytkowania wieczystego oraz części budynku i urządzeń, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali, dla którego prowadzona jest księga wieczysta nr (...);
2. ustanowienie zakazu zbywania i obciążania samochodu osobowego marki C. (...), rok produkcji 2005 nr identyfikacyjny (...), nr rejestracyjny (...);
3. nakazanie wpisania w księdze wieczystej nr (...) ostrzeżenia o ustanowionym zakazie zbywania i obciążania nieruchomości objętej księgą wieczystą.

(postanowienie k. 60-61)

Zażalenie pozwanej postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 24 maja 2016 roku zostało oddalone. Pozwana wskazywała, że roszczenie nie zostało uprawdopodobnione, gdyż powódce nie przysługuje tytuł wykonawczy, P. G. (1) nie został prawomocnie uznany za winnego śmierci matki powódki, a nadto posiada dochód z emerytury w kwocie 3.435 zł. Sąd Apelacyjny uznał, że powódka uprawdopodobniła, iż pozwany składając wniosek o podział majątku przez przyznanie jego składników pozwanej bez spłaty na swoją rzecz działał w zamiarze pokrzywdzenia powódki, przyszłego wierzyciela z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę w związku ze śmiercią matki powódki i przemawiają za tym przedstawione przez powódkę okoliczności jak również fakt, że w chwili rezygnacji ze spłaty P. G. (1) miał już zobowiązania w łącznej wysokości 170.000 zł, zaś pozwana na skutek tego podziału majątku uzyskała korzyść majątkową nieodpłatnie. Sąd nie miał wątpliwości, iż na skutek podziału majątku pomiędzy P. G. (1), a pozwaną doszło do pokrzywdzenia wierzyciela, którym jest powódka, bowiem P. G. (1) stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż miało to miejsce przed jego dokonaniem, skoro posiadając już wówczas zobowiązania względem osób trzecich zrezygnował ze spłaty na swoją rzecz od pozwanej. Nadto twierdzenia pozwanej dotyczące uzyskiwania przez P. G. (1) świadczenia emerytalnego w dużej wysokości, jako pozwalające uregulować należności z tytułu zasądzonego ewentualnie na rzecz powódki zadośćuczynienia w sprawie I C 1573/15 nie zostały zaakceptowane z tej przyczyny, iż nie można było pominąć, że P. G. (1) posiada już zobowiązania względem innych wierzycieli, które opiewają na znaczną kwotę i uzyskiwane przez niego dochody są przeznaczone na spłatę zadłużenia, co sam przyznał.

(zażalenie k.75-77, postanowienie k.131-134)

W piśmie z dnia 16 lutego 2016 roku pełnomocnik powódki cofnął pozew w stosunku do P. G. (1) i poparł powództwo w stosunku do I. G. wnosząc o nieobciążanie powódki kosztami procesu wobec P. G. (1).

(pismo procesowe k.55-56)

Postanowieniem z dnia 09 marca 2016 roku Sąd umorzył postępowanie w stosunku do pozwanego P. G. (1).

(postanowienie k.70)

W odpowiedzi na pozew pozwana I. G. wniosła o oddalenie powództwa w całości wobec nie udowodnienia przez powódkę odpowiedzialności dłużnika P. G. (1) za powstanie ewentualnej szkody u powódki, która skutkowałaby zasadnością przyznania na jej rzecz zadośćuczynienia oraz nie udowodnienia przez powódkę zasadności i wysokości należnego jej zadośćuczynienia od P. G. (1), a w konsekwencji brak istnienia wierzytelności, braku istnienia przesłanek z art. 527 k.c. , braku możliwości kwestionowania czynności prawnej w drodze powództwa z art. 527 k.c. w sytuacji dokonania podziału majątku dorobkowego P. G. (1) i pozwanej I. G. prawomocnym orzeczeniem Sądu, bowiem stanowiło to czynność procesową. Podkreśliła, że przysługiwało jej prawo do żądania zapłaty alimentów i wyraziła zgodę na zrzeczenie się roszczenia o alimenty w zamian za dokonanie podziału majątku dorobkowego stron polegającego na przyznaniu jej wszystkich aktywów tego majątku. Pozwana nie miała wiedzy o rzeczywistych dochodach męża i dopiero po aresztowaniu w dniu 18 lutego 2015 roku i przy zapłacie rachunków dowiedziała się o licznych zobowiązaniach zaciągniętych przez niego, które początkowo zaczęła sama spłacać (w kwocie łącznej

1.147,89 zł na rzecz V. Bank, (...), (...) Bank S.A., (...) Agricole Bank (...)). Przyznanie pozwanej składników majątku dorobkowego stron było niejako ekwiwalentem za zaniechanie dochodzenia alimentów, a poza tym zgodnie z ustaleniami miała ona samodzielnie dokonać spłaty kredytu zaciągniętego w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. przez P. G. (1) w dniu 12 grudnia 2014 roku w kwocie 35.000,00 zł., za który poręczyła i do dnia 12 maja 2016 roku dokonała spłaty łącznie kwoty 8.683,84zł. Według pozwanej nie została spełniona przesłanka domniemania z art. 527 § 3 k.c. bowiem pozwana nie wiedziała o roszczeniach powódki wobec P. G. (1) i nie mogła przewidywać, że dokonując podziału majątku dorobkowego poprzez przyznanie jej wszystkich aktywów tego majątku P. G. (1) miał na celu pokrzywdzenie powódki i uniemożliwienie jej egzekucji ewentualnego zadośćuczynienia. Podniosła też, że wobec tego, iż P. G. (1) uzyskuje emeryturę powódka może prowadzić skuteczną egzekucję z emerytury. Jednocześnie pełnomocnik pozwanej, na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 i 4 k.p.c., wniósł o zawieszenie niniejszego postępowania do czasu prawomocnego zakończenia postępowań toczących się: przed Sądem Okręgowym w Łodzi pod sygn. akt XVIII K 94/15 w sprawie gdzie oskarżonym jest P. G. (1) oraz z powództwa J. T. przeciwko P. G. (1) przed Sądem Okręgowym w Łodzi pod sygn. akt I C 1573/15 o zadośćuczynienie, z uwagi na okoliczność, iż rozstrzygnięcia w powyższych sprawach mają przesądzający zasadę odpowiedzialności wpływ na wynik niniejszego postępowania.

(odpowiedź na pozew k.138-145)

Postanowieniem z dnia 30 września 2016 roku Sąd zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 177 § 1 k.p.c. do czasu prawomocnego zakończenia sprawy sygn. akt IC 1573/15 Sądu Okręgowego w Łodzi z powództwa J. T. przeciwko P. G. (1) o zadośćuczynienie.

(postanowienie k.184)

W piśmie z dnia 12 kwietnia 2019 roku pełnomocnik powódki poparł powództwo i wniósł o uznanie za bezskuteczną w stosunku do powódki czynności prawną w postaci podziału majątku polegającego na przyznaniu na rzecz pozwanej własności lokalu oraz samochodu marki C. do wysokości wierzytelności przysługującej powódce wobec P. G. (1) wynikającej z wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 6 października 2015 roku w sprawie o sygn. akt I C 1573/15, a zasądającego od P. G. (1) na rzecz powódki kwotę 60.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 grudnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia.

Pełnomocnik pozwanej w piśmie z dnia 24 maja 2019 roku podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie i wniósł o oddalenie powództwa w całości.

(pismo procesowe k.200-204, 216-221)

Postępowanie zostało podjęte w dniu 29 maja 2019 roku.

(postanowienie k.243)

Na rozprawie w dniu 29 maja 2019 roku pełnomocnik powódki poparł powództwo i wniósł o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu, oświadczając, że nie zostały one opłacone w żadnej części. Pełnomocnik pozwanej wniósł o oddalenie powództwa w całości.

(protokół rozprawy k. 247)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka J. T. jest córką I. L.. P. G. (1) pozostawał w relacjach z matką powódki i wiedział, że I. L. ma córkę.

(okoliczności bezsporne)

I. L. została pozbawiona życia w dniu 16 lutego 2015 roku przez P. G. (1).

P. G. (1) został tymczasowo aresztowany w dniu 18 lutego 2015 roku. W sprawie karnej pozwana nie składała zeznań. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 18 stycznia 2016 roku został uznany winnym popełnienia przestępstwa pozbawienia życia I. L. i została mu wymierzona kara 25 lat pozbawienia wolności. Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 29 czerwca 2016 roku utrzymał w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 18 stycznia 2016 roku.

(wyrok k.50-52, 173, zeznania pozwanej k.246 czas nagrania 00:42:37-00:55:36)

Po aresztowaniu męża pozwana I. G. była roztrzęsiona, zapłakana, zestresowana, nie można było z nią porozmawiać. Była to dla niej trauma. Sądziła, że aresztowanie było pomyłką i nieporozumieniem. Po aresztowaniu dowiedziała się o zadłużeniu męża. W marcu i kwietniu do skrzynki pocztowej zaczęły przychodzić do niego wezwania do zapłaty, które odbierała pozwana.

(zeznania świadka M. P. – k.244 czas nagrania 00:02:45-00:10:53, zeznania świadka E. N. k.244 czas nagrania 00:10:53-00:17:33, zeznania świadka S. S. k. 244-255 czas nagrania 00:17:33-00:35:33, zeznania pozwanej k.246 czas nagrania 00:42:37-00:55:36)

P. G. (1) od 1991 roku pozostawał w związku małżeńskim z pozwaną I. G..

W 2006 roku zakupili samochód C. A. za około 33.000 zł- 35.000 zł.

W dniu 6 marca 2014 roku P. G. (1) i I. G. nabyli samodzielny lokal mieszkalny nr (...) w budynku wielomieszkaniowym położonym w Ł. przy ul. (...) za kwotę 160.000 zł.

Małżeństwo stron i ich wzajemne relacje układały się bardzo dobrze. Mąż pozwanej był emerytem wojskowym i miał większe dochody niż pozwana. Otrzymywał emeryturę w kwocie ponad 3.500 zł, a pozwana wynagrodzenie w kwocie 2.000 zł. Mąż pozwanej zajmował się finansami rodzinnymi, opłacał świadczenia. Pozwana była przeciwniczką zaciągania kredytów oraz pożyczek i nie mieli zadłużeń, poza jednym kredytem.

W 2014 roku P. G. (1) zaciągnął kredyt na remont mieszkania w wysokości 35.000 zł i pozwana udzieliła poręczenia.

(umowa sprzedaży k.99-100, zeznania świadka P. G. (1) k182v-183, zeznania świadka M. P. – k.244 czas nagrania 00:02:45-00:10:53, zeznania świadka S. S. k. 244-255 czas nagrania 00:17:33-00:35:33, zeznania pozwanej k.246 czas nagrania 00:42:37-00:55:36)

I. G. nie знаła I. L. i mąż nie informował jej, że miała córkę.

(zeznania świadka P. G. (1) k182v-183)

W toku trwania postępowania karnego tj., w dniu 13 kwietnia 2015 roku pozwana I. G. złożyła pozew o rozwód z winy P. G. (1) i wniosła o zasądzenie alimentów w kwocie 1.000 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu wskazała, że po aresztowaniu męża dowiedziała się, że dopuszczał się zdrady małżeńskiej, był nielejalny wobec powódki, nie informował jej o sytuacji finansowej rodziny i ujawniła, że miał różnego rodzaju zadłużenia w różnych bankach.

Sprawa toczyła się w Sądzie Okręgowym w Łodzi pod sygn. akt XII C 575/15. I. G. była reprezentowana przez pełnomocnika w osobie adwokata.

P. G. (2) nie chciał płacić alimentów i pełnomocnik zaproponowała I. G. aby sama doszła z nim do porozumienia. I. G. pojechała do aresztu i P. G. (1) poinformował ją, że nie chce płacić alimentów bo ma dużo długów i na jej rzecz może

zrzec się swojej części mieszkania, bo już mu nie będzie potrzebne. Nadto ustalił z pozwaną, że będzie ona spłacać kredyt ze (...) w wysokości 35.000 zł, zapewniając ją, że pomoże jej w spłacie wysyłając 500 zł miesięcznie.

W dniu 18 sierpnia 2015 roku P. G. (1) złożył pismo, w którym wyraził zgodę na rozwód ze swojej winy, ale nie wyraził zgody na alimenty z uwagi na zadłużenie w stosunku do banków. Złożył wniosek o przepisanie całego majątku wspólnego w postaci mieszkania własnościowego jak i samochodu na żonę.

I. G. w rozmowach z pełnomocnikiem poinformowała, że mąż nie zgadza się na alimenty i może oddać połowę majątku, na co odpowiedziała, że jest to normalne i dobre rozwiązanie i I. G. wyraziła zgodę. Powiedziała też pełnomocnikowi o zaciągnięciu kredytu w (...), ale pełnomocnik stwierdziła, że nie ma to znaczenia, a pozostałe długi zaciągnięte bez wiedzy i jej zgody nie dotyczą I. G..

W dniu 11 września 2015 roku pełnomocnik I. G. wniosła o podział majątku wspólnego stron w ten sposób, że składniki przypadną na jej wyłączną własność bez żadnych spłat na rzecz P. G. (1) i cofnęła żądanie zasądzenia alimentów. Na rozprawie w dniu 14 października 2015 roku I. G. wniosła o podział majątku i pozwany wyraził zgodę na podział majątku dorobkowego stron. I. G. zeznała w charakterze strony, że odwiedziła męża w ZK i próbowali porozmawiać. Mąż zaproponował podział majątku i rozwód ze swojej winy. Zeznała, że mąż miał długi i nie wie na co poszły te pieniądze, w ramach podziału majątku przejmuje mieszkanie oraz samochód bez spłaty na rzecz męża i z tego względu rezygnuje z alimentów i nie będzie wnosila o ich zasądzenie. Nadto zeznała, że spłaca kredyt na wyposażenie mieszkania w kwocie 35.000zł. P. G. (1) zeznał natomiast, że jest emerytem wojskowym i otrzymuje emeryturę w kwocie 3.400 zł i pieniądze te przeznaczone są na jego długi, które na chwilę obecną wynoszą 170.000 zł.

Wyrokiem z dnia 14 października 2015 roku Sąd Okręgowy w Łodzi rozwiązał związek małżeński przez rozwód P. G. (1) i I. G. z winy męża oraz umorzył postępowanie w przedmiocie zasądzenia alimentów na rzecz żony i dokonał podziału majątku dorobkowego stron w ten sposób, że przyznał na własność I. G. oba składniki majątkowe – lokal mieszkalny nr (...) stanowiący odrębną nieruchomość położony w Ł. przy ul. (...) o wartości 160.000 zł i samochód osobowy C. (...), rok produkcji 2005, o wartości 8. 000 zł, bez spłaty na rzecz P. G. (1).

(pozew k.95-98, pismo k.107, 108, protokół rozprawy k. 109-111, wyrok k.112-113, zeznania świadka P. G. (1) k. 182v-183, zeznania świadka S. S. k. 244-255 czas nagrania 00:17:33-00:35:33, zeznania powódki k.246 czas nagrania 00:40:01-00:42:37)

W dniu 1 października 2015 roku powódka złożyła do Sądu Okręgowego w Łodzi pozew przeciwko P. G. (1) o zapłatę kwoty 300.000 zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć matki. Sprawa toczyła się pod sygn. akt I C 1573/15. W dniu 19 listopada 2015 roku P. G. (1) otrzymał pozew i w dniu 3 grudnia 2015 roku złożył odpowiedź na pozew. Wyrokiem z dnia 6 października 2017 roku, uzupełnionym wyrokiem z dnia 8 listopada 2017 roku, Sąd Okręgowy w Łodzi zasądził od P. G. (1) na rzecz J. T. kwotę 60.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15 grudnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia.

(pozew k.6-88, pismo procesowe k.89-92, odpowiedź na pozew k.93-94, wyrok k.206 i k. k. 180 w załączonych aktach Sądu Okręgowego w Łodzi sygn. akt I C 1773/15, zeznania świadka P. G. (1) k182v-183)

Obecnie P. G. (1) odbywa karę pozbawienia wolności, posiada zadłużenie w różnych bankach w wysokości ponad 180.000 zł. Kredyty zaciągał bez wiedzy i zgody żony, poza kredytem w (...) w wysokości 35.000 zł. Przed aresztowaniem poinformował pozwaną, że ma zadłużenie w wysokości 10.000 - 20.000 zł, ale nie powiedział jej prawdy, bo zadłużenie było wyższe. Otrzymuje emeryturę wojskową – w 2015 roku w wysokości 3.435,39 zł.

Wobec P. G. (1) toczy się u Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi 5 postępowań egzekucyjnych (Km 4186/18 – na podstawie tytułu wykonawczego w sprawie I C 1573/15; Km 209/18 - na podstawie tytułu wykonawczego w sprawie II C 777/16; Km 1503/17 - na podstawie tytułu wykonawczego w sprawie XVIII K 94/15; Km 4109/17 - na podstawie tytułu wykonawczego w sprawie II KK 383/16 i Km 18925/16 - na podstawie tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na rzecz

wierzyciela (...) Banku S.A. w W.). Stan zadłużenia na dzień 13 maja 2019 roku wynosił około 189.469,17 zł. Zajęciu uległa jego emerytura – dokonywane są potrącenia w wysokości 1.119,03 zł i rozliczenia według planu podziału. Powódka we wrześniu 2018 roku otrzymała zgodnie z podziałem w sprawie KM 1503/17 kwotę 23,39 zł, w kwietniu 2019 roku kwotę 12,94 zł, a w maju 2019 roku kwotę 513,24 zł.

Pozwana I. G. pracuje jako starsza pielęgniarka - instrumentariuszka w Szpitalu (...) w Ł.. W 2015 roku otrzymywała wynagrodzenie w kwocie 2.366,29 zł netto. Jej sytuacja finansowa po aresztowaniu męża i rozwodzie pogorszyła się, nie na wszystko ją stać. Korzysta z możliwości pełnienia dodatkowych dyżurów.

Pozwana spłaca zadłużenie kredytowe zaciągnięte przez P. G. (1) w (...) – od czerwca 2016 roku do maja 2019 roku uiściła kwotę łączną 19.716,48 zł.

(zeznania świadka P. G. (1) k182v-183, zeznania świadka S. S. k. 244-255 czas nagrania 00:17:33-00:35:33, zeznania świadka M. P. – k.244 czas nagrania 00:02:45-00:10:53, zeznania pozwanej k.246 czas nagrania 00:42:37-00:55:36, zajęcie świadczeń emerytalno-rentowych k.205, plan podziału k.208,242, pismo komornika k..215, 241, załączone akta egzekucyjne, potwierdzenia przelewów k. 222-239v, decyzja o waloryzacji emerytury wojskowej k.104, zaświadczenie k.103)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów. Wskazać należy, że nie był on zasadniczo sporny, a jedynie jego ocena prawna. Sąd oddalił wniosek o załączenie akt sprawy karnej (wniosek k.217, postanowienie k. 245), bowiem w aktach znajdowały się odpisy wyroków, które miały znaczenie dla ustaleń faktycznych, a okoliczność, która miałyby wynikać z akt karnych, tj. brak wiedzy pozwanej o osobie powódki i jej roszczeniach wobec P. G. (1) w dacie zawarcia ugody w sprawie dotyczącej podziału majątku małżonków G., można było ustalić na podstawie dotychczas zgromadzonego materiału dowodowego.

Sąd zważył, co następuje:

Podstawę prawną dochodzonego roszczenia stanowi art. 527 § 1 k.c.

Zgodnie z jego treścią, gdy wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć.

Wytoczenie powództwa pauliańskiego warunkuje istnienie wierzytelności pieniężnej. Wierzytelność powinna więc istnieć zarówno w chwili dokonywania czynności krzywdzącej, jak i w momencie wytoczenia powództwa i powinna być zaskarżalna. Zaskarżalność wierzytelności jest niezbędną przesłanką akcji paulińskiej w tym sensie, że wyklucza wystąpienie z powództwem przez wierzyciela zobowiązania naturalnego. Warunku zaskarżenia nie stanowi wymagalność wierzytelności. Wierzytelność też nie musi być w dacie czynności zasądzona wyrokiem sądowym.

W przedmiotowej sprawie bezsporne jest, że w chwili orzekania powódka jest wierzycielem P. G. (1), bowiem przysługuje jej wierzytelność pieniężna w kwocie 60.000 zł i wierzytelność ta została zasądzona na rzecz powódki wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 6 października 2017 roku, uzupełnionym wyrokiem z dnia 8 listopada 2017 roku w sprawie I C 1573/15. Zauważyć należy, że w chwili dokonywania podziału majątku, ani też w chwili złożenia pozwu nie istniała jeszcze skonkretyzowana wierzytelność powódki, ale pomimo tego mogła w takiej sytuacji poszukiwać ochrony pauliańskiej na podstawie art. 530 k.c. jako przyszły wierzyciel. Wymóg istnienia wierzytelności w chwili dokonywania czynności, łagodzi przepis art. 530 k.c., zgodnie z którym możliwe jest zastosowanie ochrony pauliańskiej w sytuacji, gdy dłużnik działał w zamiarze pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli. Oznacza to, że w chwili dokonywania czynności krzywdzącej chroniona wierzytelność jeszcze nie istnieje. Sąd Najwyższy w wyroku z 28 listopada 2014 r., I CSK 33/14 trafnie wskazał, że „przyszły wierzyciel” to taki, którego wierzytelność nie istniała jeszcze w sensie prawnym w chwili podejmowania przez dłużnika czynności prawnej krzywdzącej wierzyciela. Jako przyszłe wierzytelności traktować należy także wierzytelności obejmujące obowiązek zapłaty, powstałe po zawarciu czynności

prawnej przez dłużnika z osobą trzecią. Chroniona wierzytelność powinna powstać najpóźniej w chwili wniesienia skargi pauliańskiej albo co najmniej istnieć w chwili wyrokowania. Jest to jedna z koniecznych przesłanek roszczenia wynikającego z art. 530 w zw. z art. 527 § 2 k.c., bez zaistnienia której występuje czasowy brak legitymacji czynnej, ze względu na który powództwo jako przedwczesne podlega oddaleniu (wyr. SA w Gdańsku z 30.3.1995 r., I ACr 73/95, OSA 1995, Nr 9, poz. 59). W niniejszej sprawie pozew o zadośćuczynienie (wierzytelność) został wniesiony w dniu 1 października 2015 roku, a skarga paulińska w dniu 31 grudnia 2015 roku i w chwili wyrokowania na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 6 października 2017 roku, uzupełnionego wyrokiem z dnia 8 listopada 2017 roku, powódka miała zasądzoną kwotę 60.000 zł stanowiącą jej wierzytelność wobec P. G. (1). Obowiązek zapłaty powstał zatem po dokonaniu podziału majątku na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 14 października 2015 roku i jest wierzytelnością przysłą.

Samo istnienie wierzytelności pieniężnej nie wystarczy do uznania czynności prawnej dłużnika za bezskuteczną wobec powoda.

Według treści art. 527 § 1 k.c. przesłankami akcji pauliańskiej są:

- pokrzywdzenie wierzycieli, jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową;
- działanie dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli;
- wiedza lub możliwość przy zachowaniu należytej staranności dowiedzenia się o tym przez osobą trzecią.

Powyższe przesłanki muszą być spełnione łącznie oraz ciężar udowodnienia tych przesłanek spoczywa na wierzycielu zgodnie z treścią art. 6 k.c.

Odnośnie pierwszej przesłanki to przedmiotem zaskarżenia może być tylko czynność prawna dłużnika zarówno jednostronna jak i dwustronna, rzeczywiście dokonana, która powoduje lub pogłębia stan niewypłacalności dłużnika i równocześnie przynosi korzyść majątkową osobie trzeciej. Czyli czynność zaskarżalna musi łączyć w sobie cechy rozporządzenia i przysporzenia. Z jednej strony ma ona bowiem zmniejszyć majątek dłużnika, z drugiej - wzbogacić majątek osoby trzeciej. (tak M. Pyziak- Szafnicka, Ochrona dłużnika w razie niewypłacalności dłużnika, Dom wydawniczy ABC 1995 r. strona 66-67)

W przedmiotowej sprawie powódka wnosi o uznanie za bezskuteczny względem niej podział majątku dorobkowego dokonany wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 14 września 2015 roku w sprawie o rozwód. P. G. (1) wyraził zgodę na podział majątku. Niewątpliwie nie jest to czynność prawna i zgodnie z dawnym orzecznictwem nie może być przedmiotem skargi pauliańskiej. Ale z uwagi na to, że jest to czynność procesowa, dokonana bez ekwiwalentu ze strony dłużnika, obecne orzecznictwo dopuszcza taką możliwość (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 08.10.2015r. sygn. akt III CZP 56/15).

Wobec powyższego niewątpliwie ta czynność procesowa jest zaskarżalna akcją pauliańską, zawiera w sobie bowiem zarówno cechy rozporządzenia-zmniejszyła ona majątek dłużnika, a jednocześnie jest przysporzeniem do majątku osoby trzeciej – pozwanej w tej sprawie.

Czynność dłużnika może być jednak zaskarżalna tylko wówczas, jeżeli została „dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli”. Sytuację kiedy czynność prawna jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli określa art. 527 § 2 k.c.

Stosownie do jego treści czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Dłużnik jest niewypłacalny, gdy cały jego majątek nie wystarcza na pokrycie długów. „Niewypłacalność w wyższym stopniu” oznacza, że w zasadzie każde istotne, bez względu na jego rozmiar, powiększenie niewypłacalności stanowi pokrzywdzenie wierzycieli; niewypłacalność nie musi ulec powiększeniu o całą wartość przedmiotu czynności prawnej dokonanej przez dłużnika. Kodeks cywilny nie definiuje pojęcia „niewypłacalności”.

Przyjmuje się, że niewypłacalność w rozumieniu art. 527 k.c. oznacza stan majątku dłużnika, w którym egzekucja prowadzona zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego nie może przynieść zaspokojenia wierzytelności pieniężnej przysługującej przeciwko temu dłużnikowi. Przepisy regulujące akcję paulińską zrównują czynności powodujące niewypłacalność z tymi, które pogłębiają stan już istniejący. Zgodnie z powołaną wcześniej regułą z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia niewypłacalności spoczywa na wierzycielu. Kodeks cywilny nie przewiduje żadnych wymagań formalnych co do środków, którymi wierzyciel ma wykazać powyższy stan. Przepisy o ochronie wierzyciela nie wymagają dowodu w postaci bezskuteczności egzekucji. Wykazanie więc niewypłacalności może nastąpić za pomocą wszelkich środków dowodowych przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego. Potwierdzenie przez dłużnika w toku procesu stanu własnej niewypłacalności może być potraktowane również jako wystarczający dowód jej istnienia (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z 18.09.1998r. III CKN 612/97 OSNC 1999/3/56).

Przy czym pomiędzy niewypłacalnością, a podjęciem przez niego czynności prawnej musi zachodzić związek przyczynowy, czynność podjęta przez dłużnika musi być jedną z przyczyn powstałej niewypłacalności. Dla oceny tego związku przyczynowego właściwa jest chwila, w której wierzyciel wystąpił ze skargą. Niewypłacalność dłużnika musi istnieć bowiem w tej chwili jak i w chwili orzekania przez Sąd o żądaniu wierzyciela uznania czynności prawnej dłużnika za bezskuteczną (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z 18.09.1998r. III CKN 612/97 OSNC 1999/3/56).

Pokrzywdzenie wierzyciela w świetle orzecznictwa sądowego występuje także gdy na skutek takiego stanu faktycznego majątku dłużnika, który powoduje niemożność, utrudnienie lub odwleczenie zaspokojenia wierzyciela (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.11.2001r., sygn. akt IV CKN 525/00).

Sąd Najwyższy podkreślił w wyroku z dnia 22 marca 2001 r., V CKN 280/00 (niepubl.), że pokrzywdzenie wierzyciela należy oceniać nie według chwili dokonania czynności prawnej dłużnika z osobą trzecią, lecz według chwili jej zaskarżenia (wystąpienia z żądaniem uznania bezskuteczności czynności prawnej). Podobny pogląd Sąd Najwyższy wypowiedział w wyrokach z dnia 23 lipca 2003 r., II CKN 299/01 (niepubl.) i z dnia 29 czerwca 2004 r., II CK 367/03 (niepubl.). Z kolei w wyroku z dnia 5 marca 2008 r., V CSK 471/07 (niepubl.) Sąd Najwyższy stwierdził, że ocena zasadności skargi pauliańskiej wymaga ustalenia, czy pokrzywdzenie wierzyciela zachodzi w chwili orzekania, w innej chwili nie wiadomo bowiem, czy prawo zaspokojenia doznało uszczerbku.

W niniejszej sprawie dłużnik P. G. (1) przed dokonaniem podziału majątku posiadał we współwłasności małżeńskiej nieruchomość o wartości 160.000 zł i samochód osobowy o wartości 8.000 zł. Posiadał dochody z emerytury w kwocie około 3.500 zł oraz zadłużenie w kwocie 170.000 zł. Przyjmując jego udział we współwłasności w wysokości 1/2 był już niewypłacalny (zadłużenie wynosiło 170.000 zł, a majątek miał wartość 64.000 zł). Niewątpliwym jest zatem, że po dokonaniu podziału poprzez przekazanie majątku pozwanej i rezygnację ze spłaty stał się niewypłacalny w wyższym stopniu. Nie posiadał już żadnego majątku, a jedynie zadłużenie, które miało być spłacane z emerytury. Dochód dłużnika – emerytura, jest zajęta w postępowaniu egzekucyjnym (toczy się obecnie 5 postępowań o należność łączną w kwocie ok. 189.469,17 zł) i powódka jest uwzględniona w planie podziału, ale z uwagi na wysokość wierzytelności (60.000 zł wraz z odsetkami), wysokości zajęcia (1.119,03 zł) i uzyskanej dotychczas kwoty niewątpliwym jest, że zaspokojenie wierzyciela będzie znacznie utrudnione. Tym samym uznać należy, że powódka wykazała, iż dokonanie podziału majątku nastąpiło z pokrzywdzeniem jej jako wierzyciela, spowodowało pogłębienie jego niewypłacalności i istnieje związek przyczynowy pomiędzy dokonaniem podziałem a niewypłacalnością dłużnika P. G. (1), która istniała w chwili wystąpienia ze skargą paulińską, jak i w chwili orzekania.

Odnośnie drugiej przesłanki akcji paulińskiej to również została ona w sprawie spełniona. Artykuł 530 k.c. zaostża przesłanki subiektywne w przypadku zaskarżenia aktów dokonanych przed powstaniem wierzytelności chronionej, uzależniając skuteczność roszczenia pauliańskiego m. in. od istnienia po stronie dłużnika zamiaru pokrzywdzenia wierzyciela. Dla skuteczności skargi na podstawie art. 530 k.c. powód musi wykazać celowe dążenie dłużnika do pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli przez konkretną czynność, nie wystarcza tylko świadomość ich pokrzywdzenia (Sąd Najwyższy w wyroku II CSK 11/17 z 26 października 2017 r.).

Zamiar pokrzywdzenia, wymagany przez art. 530 k.c., nie powinien podlegać zawężającej wykładni, gdyż czyniłoby to iluzoryczną ochronę przysłych wierzycieli. W związku z tym świadomość możliwego pokrzywdzenia jest również wystarczająca do przyjęcia zamiaru pokrzywdzenia, albowiem działanie ludzkie obejmuje w zasadzie nie tylko następstwa zamierzone, ale i te, których jakkolwiek nie chce się wywołać, przewiduje się jako możliwe, a zarazem objęte i wolą. Oznacza to, że zamiar pokrzywdzenia przyjętą należy także u tego, kto w chwili dokonywania czynności liczył się z tym, że w związku z jego działalnością może mieć wierzycieli i że czynność jego może być połączona z ich krzywdą.

Działanie z zamiarem pokrzywdzenia przysłych wierzycieli jest możliwe tylko wtedy, gdy dłużnik posiada jakąkolwiek wiedzę, że wierzytelność powstanie w przyszłości. Przyjmuje się jednak, że nie musi to być wiedza precyzyjna – co do konkretnej osoby przyszłego wierzyciela, a nawet przedmiotu czy czasu powstania przyszłej wierzytelności. Wystarczy, by dłużnik wiedział, że wierzytelności powstaną w przyszłości i dokonał czynności fraudacyjnej z zamiarem pokrzywdzenia tych przysłych wierzycieli (por. M. Jasińska, Skarga pauliańska, 2006, s. 113; W. Popiołek, w: Pietrzykowski, Komentarz KC, t. I, 2009, s. 219). Nie jest także istotne, jaki czas dzieli dokonanie przez dłużnika czynności od chwili powstania wierzytelności (M. Sychowicz, w: Bieniek, Komentarz 2013, I, s. 1037; A. Janiak, w: Kidyba, Komentarz KC 2010, t. III, cz. 2, s. 847).

W świetle orzecznictwa należy przyjąć, że jeśli dłużnik wie o tym, że czynność pokrzywdzi przysłych wierzycieli i godzi się na to, wówczas towarzyszy mu zamiar, o którym mowa w art. 530 k.c. (por. uzasadnienie wyr. SN z 28.3.2003 r., IV CKN 1965/00, Legalis). Zamiar pokrzywdzenia należy przyjąć także u tego, kto w chwili dokonywania czynności liczył się z tym, że w związku z jego działalnością może mieć wierzycieli i że czynność jego może być połączona z ich krzywdą (wyr. SN z 7.2.2008 r., V CSK 434/07, L., tak też wyr. SA w Białymstoku z 17.10.2013 r., I ACa 413/13, L.; wyr. SA w Białymstoku z 18.11.2015 r., I ACa 601/15, L.; wyr. SA w Katowicach z 17.12.2015 r., I ACa 832/15, L.; zob. też wyr. SA w Łodzi z 26.6.2014 r., I ACa 1573/13, L.; ponadto wyr. SN z 11.12.2009 r., V CSK 184/09, L.).

Wyrażając zgodę na podział majątku poprzez przyznanie go I. G. bez spłaty P. G. (1) działał z zamiarem pokrzywdzenia przysłych wierzycieli. Nie było racjonalnej przyczyny dokonanego przesunięcia majątkowego innej niż mającej służyć uchyleniu się dłużnika P. G. (1) od odpowiedzialności za istniejące i powstałe w przyszłości zobowiązania. Dłużnik P. G. (3) wyraził zgodę na podział majątku wspólnego poprzez przydzielenie go w całości I. G. bez spłat, aby wyłączyć odpowiedzialności z tego majątku za zobowiązania. Nie ma więc wątpliwości, że uświadamiał sobie ewentualne pokrzywdzenie. P. G. (1) zeznał w sprawie rozwodowej na rozprawie w dniu 14 października 2015 roku, że miał zadłużenie w wysokości 170.000 zł, a więc wiedział o istnieniu wierzycielach. Wiedział też, że skutek podziału majątku nie ma już żadnych innych wartościowych składników majątkowych, poza otrzymywaną emeryturą w kwocie 3.500 zł. Nadto P. G. (1) wiedział, że zmarła I. L., co do której postawiono mu zarzut jej zabójstwa i został aresztowany, posiada córkę - powódkę J. T. i w związku z tym może być skierowana wobec niego wierzytelność z tytułu zadośćuczynienia za wyrządzoną jej krzywdę w postaci śmierci matki.

Odnosnie trzeciej przesłanki akcji paulińskiej – a mianowicie wiedzy lub możliwości, przy zachowaniu należytej staranności dowiedzenia się przez osobę trzecią, że dłużnik dokonując czynności prawnej działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela – to nie ma ona znaczenia w niniejszej sprawie, bowiem pozwana uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, w wyniku podziału majątku poprzez przyznanie jej tego majątku bez spłaty dla P. G. (1). Nadmienić jeszcze należy, że w niniejszej sprawie bezpłatna korzyść majątkowa przypada osobie pozostającej w bliskim stosunku z dłużnikiem – byłej żonie dłużnika, to jednak art. 527 § 3 k.c. nie może mieć zastosowania. Jeżeli bezpłatne korzyści przypadają osobom bliskim dłużnika, zastosowanie ma art. 528 k.c., jako statuujący surowsze przesłanki uznania czynności za bezskuteczną, a nie przepis art. 527 § 3 k.c. Pozwana wobec tego nie mogła zwolnić się od odpowiedzialności wznosząc domniemanie z art. 527 § 3 k.c. czego usiłowała dokonać w niniejszym postępowaniu.

Przepis art. 530 k.c. zaostrza przesłanki skargi pauliańskiej w odniesieniu do stanu świadomości osoby trzeciej. Przewiduje on mianowicie, że jeżeli osoba taka uzyskała korzyść majątkową odpłatnie, to wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną tylko wtedy, gdy osoba ta o zamiarze dłużnika wiedziała. W przypadku uzyskania przez osobę trzecią korzyści majątkowej na podstawie nieodpłatnej czynności prawnej stan świadomości osoby trzeciej

w omawianym zakresie nie ma znaczenia z uwagi na treść art. 528 k.c. (W. Popiołek, w: K. Pietrzykowski, Komentarz KC, t. 2, 2013, s. 196; M. Pyziak-Szafnicka, M. Wilejczyk, w: SPP, t. 6, 2018, s. 1760; A. Janiak, w: A. Kidyba, Komentarz KC, t. 3, 2014, art. 530, pkt 7 i 8, Radwański, Olejniczak, Zobowiązania 2012, s. 34; A. Janiak, w: Kidyba, Komentarz KC 2010, t. III, cz. 2, s. 847), a to ze względu na uregulowanie art. 528 k.c., przy czym chodzi tu o pełny ekwiwalent (tak wyr. SN z 12.5.2005 r., V CK 559/04, Legalis; wyr. SA w Białymstoku z 17.10.2013 r., I ACa 413/13, Legalis; zob. też np. M. Sychowicz, w: Bieniek, Komentarz 2013, I, s. 1036). Nie znajdują natomiast zastosowania domniemania z art. 527 k.c., bo istotny jest nie charakter stosunku, jaki łączy dłużnika i osobę trzecią, ale charakter nabycia – odpłatny lub nieodpłatny (por. wyr. SN z 9.11.2011 r., II CSK 64/11, L.; wyr. SA w Lublinie z 25.4.2013 r., I ACa 41/13, L.).

Zgodnie więc z treścią art. 528 k.c. jeżeli skutek czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Bezpłatne uzyskanie korzyści musi być rozumiane szerzej niż darowizna, umowa nieodpłatna czy umowa jednostronnie zobowiązująca (tak też SA w Białymstoku w wyr. z 23.3.2005 r., I ACa 98/05, OSA 2005, Nr 12, poz. 45). Obejmuje ono wszelkie czynności prowadzące do uzyskania korzyści, które to korzyści – przed dokonaniem czynności, w chwili dokonania, jak i później – nie znalazły w ujęciu obiektywnym (czyli ze względu na rzeczywiste skutki gospodarcze czynności dłużnika - por. wyroki SN: z 1.6.2011 r., II CSK 513/10, L.; z 16.9.2011 r., IV CSK 624/10, L.; z 4.7.2012 r., I CSK 519/11, L.; wyr. SA w Poznaniu z 22.9.2005 r., I ACa 15/05, niepubl.; wyr. SA w Krakowie z 6.12.2012 r., I ACa 1149/12, niepubl.; wyr. SA w Łodzi z 9.4.2015 r., I ACa 1475/14, L.), odpowiedniego ekwiwalentu, np. w postaci zrzeczenia się prawa (tak M. Pyziak-Szafnicka, Ochrona, 1995, s. 148 i nast.; M. Sychowicz, w: Bieniek, Komentarz 2013, I, s. 1035; P. Machnikowski, w: Gniewek, Machnikowski, Komentarz KC 2017, s. 1111; A. Janiak, w: Kidyba, Komentarz KC 2010, t. III, cz. 2, s. 842; K. Haładyj, w: Osajda, Komentarz KC 2017, art. 528, Nt 3 i por. wyroki SN: z 12.6.2002 r., III CKN 1312/00, Legalis; z 16.9.2011 r., IV CSK 624/10, Legalis; z 1.6.2011 r., II CSK 513/10, Legalis; z 15.11.2012 r., V CSK 542/11, Legalis; z 4.7.2012 r., I CSK 519/11, Legalis; wyr. SA w Krakowie z 6.12.2012 r., I ACa 1149/12, niepubl.; wyr. SA w Warszawie z 18.4.2013 r., I ACa 1235/12, Legalis; wyr. SA w Krakowie z 4.11.2016 r., I ACa 685/16, Legalis).

Odpłatność w rozumieniu przepisów o skardze pauliańskiej winna być oceniana w kontekście ekwiwalentności. Ekwiwalent ma kluczowe znaczenie z punktu widzenia oceny pokrzywdzenia wierzyciela. Przez pojęcie odpłatności w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego regulujących roszczenie pauliańskie należy rozumieć w zasadzie pełny ekwiwalent korzyści majątkowej.

Korzyścią majątkową bezpłatną w rozumieniu art. 528 k.c. jest korzyść uzyskana w wyniku czynności stanowiącej przysporzenie, jeżeli osoba, która dokonała przysporzenia nie otrzymała w zamian korzyści majątkowej stanowiącej jego ekwiwalent.

W przedmiotowej sprawie Sąd uznał, że pozwana I. G. uzyskała korzyść majątkową w postaci własności nieruchomości oraz samochodu bezpłatnie, gdyż podział majątku nastąpił bez spłat na rzecz P. G. (1). Nie można było uznać, że pełnym ekwiwalentem jest spłata zadłużenia kredytowego w (...) w wysokości 35.000 zł oraz zrzeczenie się alimentów. Na gruncie polskiego prawa rodzinnego nie ma możliwości skutecznego zrzeczenia się uprawnienia do alimentów na przyszłość. Nie ma też możliwości wydania orzeczenia rozwodowego, w którym zawarta będzie klauzula o zrzeczeniu się uprawnienia do alimentów czy przyszłych roszczeń alimentacyjnych.

Zawarcie umowy między byłymi małżonkami o zrzeczeniu się uprawnienia do żądania alimentów na przyszłość nie wywołuje żadnych skutków prawnych ponieważ jeżeli zostaną spełnione przesłanki obowiązku alimentacyjnego, to mimo zawarcia takiej umowy, małżonek może ubiegać się o alimenty, a sąd te alimenty może zasądzić. Obowiązek alimentacyjny stanowi przede wszystkim zobowiązanie powstające ex lege (z mocy prawa) pomiędzy osobami połączonymi węzłem rodzinnym oraz między innymi osobami, które określa kodeks rodzinny i opiekuńczy, właśnie np. między byłymi małżonkami. Przepisy kreujące obowiązek alimentacyjny są normami bezwzględnie obowiązującymi.

Zarówno obowiązek alimentacyjny, jak i odpowiadające mu prawo do świadczeń alimentacyjnych mają charakter ściśle osobisty i są nieprzenaszalne zarówno inter vivos (pomiędzy żywymi) jak i mortis causa (na wypadek śmierci), gasną z chwilą śmierci uprawnionego czy zobowiązanego. Dlatego też obowiązek alimentacyjny nie może podlegać zrzeczeniu i nie może być zbyte innej osobie.

Skoro więc pozwana wskutek czynności prawnej dłużnika otrzymała korzyść majątkową bezpłatnie, to wierzyciel może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną, chociażby pozwana nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że jej były mąż działał z zamiarem pokrzywdzenia przyszłego wierzyciela.

Jednakże nawet gdyby przyjąć, że podział majątku dokonany został z ekwiwalentem, bowiem pozwana zrezygnowała z roszczenia alimentów oraz spłaciła zadłużenie kredytowe w (...) i nadal je będzie spłacać, to i tak znajduje zastosowanie art. 530 k.c. bowiem wiedziała ona o zamiarze dłużnika pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli. Nadto ekwiwalentny charakter czynności sam przez się nie wyklucza uznania jej za konieczną przyczynę niewypłacalności dłużnika i pokrzywdzenia wierzyciela, jeżeli świadczenie wzajemne nie gwarantuje zaspokojenia wierzytelności inaczej - jeżeli dłużnik uzyskał ekwiwalent nieosiągalny przez wierzyciela w drodze egzekucji (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17.01.2017r. sygn. akt IV CSK 194/16).

Materiał dowodowy przedstawiony przez pozwaną w postaci zeznań świadków wprawdzie potwierdził, że pozwana w czasie małżeństwa nie miała pełnej wiedzy o sytuacji finansowej małżonków, tym niemniej jednak pozostały materiał dowodowy zgromadzony w sprawie pozwala uznać, że wiedzę o zadłużeniu męża powzięła po jego aresztowaniu w dniu 18 lutego 2015 roku, gdy odbierała wezwania do zapłaty, w areszcie w czasie rozmowy z dłużnikiem w zakresie postępowania rozwodowego i żądania alimentów, a o wysokości tego zadłużenia w dniu 14 października 2015 roku przed zamknięciem rozprawy o rozwód, podczas zeznań P. G. (1), a więc przed wydaniem wyroku w sprawie podziału majątku. Z dokonanych ustaleń wynika również, że ekwiwalent otrzymany przez dłużnika – a więc spłata zadłużenia kredytowego przez pozwaną do (...) oraz zrzeczenie się alimentów – jest nieosiągalny przez wierzyciela w drodze egzekucji.

Nie budzi wątpliwości, że pozwana nie zwołała się od zadośćuczynienia roszczeniu zaspakajając powódkę ani też nie wskazała jej wystarczającego do zaspokojenia mienia dłużnika stosownie do treści art. 533 k.c. Dłużnik uszykuje dochód – emeryturę, ale jest ona zajęta w prowadzonych 5 postępowaniach egzekucyjnych i zadłużenie wynosi 189.469,17 zł.

Z powyższych względów żądanie powódki uznania przedmiotowej czynności za bezskuteczną względem niej zasługuje na uwzględnienie.

Uznanie za bezskuteczne czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli następuje w drodze powództwa lub zarzutu przeciwko osobie trzeciej, która wskutek tej czynności uzyskała korzyść majątkową – art. 531 § 1 k.c.

Wierzytelność, co do której wierzyciel domaga się ochrony, powinna być przez niego skonkretyzowana i precyzyjnie pod względem wysokości oznaczona. Uwzględniając bowiem powództwo na podstawie art. 527 k.c. Sąd powinien określić wierzytelność zarówno pod względem podmiotowym jak i przedmiotowym. Sentencja wyroku uwzględniającego skargę paulińską powinna więc określać osobę wierzyciela, wierzytelność, ze względu na którą uznaje się czynność prawną dłużnika za bezskuteczną w stosunku do danego wierzyciela, czynność prawną, która w całości lub w części zostaje uznana za bezskuteczną (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 12.02.1970r. III CRN 546/69 OSNC 1970/10/192 oraz w uchwale z 11.10.1995r. III CZP 139/95 OSNC 1996/1/17).

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w pkt 1 sentencji.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd nie obciążył pozwanej kosztami procesu i na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nie obciążył nieuiszczonymi kosztami sądowymi. Art. 102 k.p.c. przewiduje wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Zgodnie z treścią powyższego przepisu w

wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Dopuszczalność zastosowania normy wynikającej z art. 102 k.p.c. sąd powinien ocenić, biorąc pod uwagę okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie zwrotu kosztów procesu. Na podstawie całokształtu okoliczności przedmiotowej sprawy, a w szczególności mając na uwadze charakter tej sprawy oraz sytuację życiową pozwanej, której sytuacja finansowa nie jest dobra, bowiem spona spona zadłużenie kredytowe, jej wynagrodzenie wynosiło w 2015 roku 2.366,29 zł, a nadto na skutek niniejszego orzeczenia nie posiada ona żadnego innego majątku, Sąd Okręgowy – przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego – nie obciążył pozwanej kosztami procesu i nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Powódka była reprezentowana przez pełnomocnika z urzędu, który świadczył na jej rzecz nieodpłatną pomoc prawną i dlatego Sąd przyznał i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Łodzi na rzecz adw. A. K. kwotę 13.284 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu (na koszty złożyło się wynagrodzenie w wysokości 8.856 zł oraz wynagrodzenie za pomoc prawną w postępowaniu zażaleniowym w wysokości 4.428 zł ustalone na podstawie § 8 pkt 7 w zw. z § 4 ust.1 i § 16 ust.2 pkt 2 w zw. z § 4 ust.3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu – Dz.U. z 2015r., poz.1801 i § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu – Dz.U. z 2016r., poz.1714).

z/ odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć zgodnie z wnioskiem.

Dnia 05.07.2019r.